

Platvormi Booking.com kasutatav hotell võib põhimõtteliselt esitada Booking.com-i vastu hagi selle liikmesriigi kohtusse, kus hotell asub, selleks et nõuda turgu valitseva seisundi võimaliku kuritarvitamise lõpetamist

Hoolimata sellest, et tegevus, mille kohta esitati hagi, toimus lepingulise suhte raames, kuulub selle suhtes kohaldamisele valikuline kohtualluvus lepinguvälise kahju valdkonnas, mis on ette nähtud Brüsseli Ia määruses

Saksa õiguse alusel asutatud ja Saksamaal hotelli pidav äriühing Wikingerhof GmbH & Co. KG sõlmis 2009. aastal lepingu Booking.com BVga, kes on Madalmaade õiguse alusel asutatud ja seal asuv äriühing, kes käitab majutuse broneerimise platvormi. Tegemist oli Booking.com-i esitatud tüüplepinguga, milles oli muu hulgas märgitud: „Hotell kinnitab, et ta on saanud Booking.com-ilt tüüptingimuste versiooni 0208 [...]. Tüüptingimused on üles laaditud Booking.com-i veebisaidile [...]. Hotell kinnitab, et ta on tüüptingimused läbi lugenud, neist aru saanud ja nendega nõustunud. Tüüptingimused on käesoleva lepingu oluline osa [...]“. Seejärel muutis Booking.com mitu korda tüüptingimusi, millega on võimalik tutvuda selle äriühingu ekstranetis.

Wikingerhof vaidlustas kirjalikult selle, et kõnealusele lepingule lisati tüüptingimuste uus versioon, millest Booking.com andis oma lepingupartneritele teada 25. juunil 2015. Wikingerhof leidis, et tal ei olnud muud võimalust kui see leping sõlmida ja taluda Booking.com-i tüüptingimuste hilisemate muudatuste tagajärgi, sest Booking.com-il on majutuse vahendamise teenuste ja majutuse broneerimise portaalide turul valitsev seisund – isegi kui Booking.com-i teatavad kaubandustavad on ebaõiglasel ja seega konkurentsioigusega vastuolus.

Seejärel esitas Wikingerhof Landgericht Kielile (Kieli esimese astme kohus, Saksamaa) hagi, milles palus keelata äriühingul Booking.com i) lisada oma majutuse broneerimise platvormil Wikingerhofi esitatud hinnale ilma viimase nõusolekuta märget, et tegemist on „soodushinna“ või „alandatud hinnaga“, ii) takistada Wikingerhofil tutvuda tema lepingupartnerite poolt kõnealuse platvormi vahendusel esitatud kontaktandmetega ning iii) seada Wikingerhofi käitatava hotelli positsioon kõnealuse platvormi kaudu tehtud otsingu tulemuste seas sõltuvusse üle 15% suuruse komisjonitasu maksmisest. Landgericht Kiel (Kieli esimese astme kohus) asus seisukohale, et territoriaalset ja rahvusvahelist kohtualluvust reguleerivate normide järgi ei allu asi talle, ning seda kinnitas apellatsiooniasemes ka Oberlandesgericht Schleswig (liidumaa kõrgeim üldkohus Schleswigis, Saksamaa). Selle kohtu hinnangul ei allunud kõnealune kohtuasi määruse nr 1215/2012¹ (Brüsseli Ia määrus) alusel Saksa kohtutele üldise kohtualluvuse järgi, sest Booking.com asub Madalmaades. Peale selle ei olnud tegemist ka valikulise kohtualluvusega lepingulise kohustuse täitmise paiga järgi määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti a alusel ega lepinguvälise kahju tekkimise paiga järgi sama määruse artikli 7 punkti 2 alusel.

Wikingerhof esitas seejärel kassatsioonkaebuse, leides, et Oberlandesgericht Schleswig (liidumaa kõrgeim üldkohus Schleswigis) eksis, kui asus seisukohale, et kõnealune hagi ei allu talle seoses lepinguvälise kahjuga, ja Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) esitas omakorda eelotsusetaotluse Euroopa Kohtule.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1).

Sisuliselt esitati Euroopa Kohtule seega küsimus, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkt 2 kuulub kohaldamisele hagi suhtes, millega soovitakse lõpetada teatav tegevus, mis toimub hagejat kostjaga siduva lepingulise suhte raames ja mis põhineb kostja turgu valitseva seisundi väidetaval kuritarvitamisel, millega ta rikub konkurentsioigust.

Euroopa Kohtu hinnang

Kõnealusele küsimusele vastates märkis Euroopa Kohus, et see, kas kohaldamisele kuulub määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkt a või artikli 7 punkt 2, sõltub eelkõige neis sätetes ette nähtud konkreetsete tingimuste analüüsist asja lahendava kohtu poolt. Kui hageja tugineb ühele neist eeskirjadest, peab asja lahendav kohus kontrollima, kas hageja nõuded on lepingulist laadi või – vastupidi – käsitlevad lepinguvälisest kahju vastava määruse tähenduses, olenemata nõuete kvalifitseerimisest riigisisese õiguse kohaselt. Eelkõige peab asja lahendav kohus – selleks et teha kindlaks, kas lepingu poolte vahel esitatud nõue on seotud lepingulise või lepinguvälise valdkonnaga määruse nr 1215/2012 tähenduses – analüüsima lepingulist või lepinguvälisest kohustust, mis on nõude aluseks.

Niisiis kuulub hagi lepinguid puudutavate asjade alla määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti a tähenduses juhul, kui kostjat hagejaga siduva lepingu tõlgendamine näib möödapääsmatu selleks, et teha kindlaks, kas esimesele viimase poolt etteheidetav käitumine on õiguspärane või vastupidi õigusvastane. Seevastu juhul, kui hageja tugineb oma hagiavalduses lepinguvälisele vastutusele, st seaduses sätestatud kohustuse rikkumisele, ning kui kostjaga sõlmitud lepingu sisu hindamine ei näi olevat möödapääsmatu selleks, et hinnata kostjale etteheidetava käitumise õiguspärasust või õigusvastasust, kuulub see hagi alus lepinguvälise kahju valdkonda määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tähenduses.

Käesoleval juhul väidab Wikingerhof oma hagiavalduses, et on rikutud Saksa konkurentsioigust, milles on ette nähtud üldine keeld kuritarvitada turgu valitsevat seisundit olenemata lepingust või muust vabatahtlikust kohustusest. Põhikohtuasja keskmes olev õiguslik küsimus on niisiis see, kas Booking.com kuritarvitas turgu valitsevat seisundit konkurentsioiguse tähenduses. Selleks aga, et teha kindlaks, kas konkurentsioigust arvestades on Booking.com-ile etteheidetavad kaubandustavad õiguspärased või õigusvastased, ei ole möödapääsmatu tõlgendada põhikohtuasja pooli siduvat lepingut. Selline tõlgendamine on äärmisel juhul vajalik selleks, et tõendada vastavate tavade olemasolu.

Euroopa Kohus asub kokkuvõttes seisukohale – kui eelotsusetaotluse esitanud kohus ei leia selle kontrollimisel vastupidist –, et kuna Wikingerhofi hagi põhineb seaduses sätestatud kohustusel hoiduda turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest, kuulub see lepinguvälise kahju valdkonda määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tähenduses.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127